

# İBRANİ MASALLARI



DERLEYEN: GERTRUDE LANDA

ÇEVİRİ: SERVİN SARIYER



© KARAKARGA YAYINLARI 77  
Dünya Masalları Serisi - 2

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,  
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

### İBRANİ MASALLARI

Gertrude Landa

Orijinal Adı: Jewish Fairy Tales And Legends

Genel Yayın Yönetmeni: M. K. Perker

Seri Editörü: Mesud Ata

Çeviri: Servin Sarıyer

Editör: Başak Tan

Görsel Yönetmen: Sedat Gösterikli

Reklam ve Tanıtım Müdürü: Bilgen Ülgen

1. Baskı: Ekim 2017      2-3. Baskı: Ekim 2017  
4-5. Baskı: Aralık 2017      6-7. Baskı: Nisan 2018  
8-9. Baskı: Ekim 2018      10-11. Baskı: Kasım 2018  
12-13. Baskı: Kasım 2018      14. Baskı: Nisan 2020  
15-16. Baskı: Mart 2021

ISBN: 978-605-9670-79-1

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumaloğlu, M. K. Perker  
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No: 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5

Nişantaşı / İstanbul

Tel: (0 212) 252 22 42

Fax: (0 212) 252 22 43

[karakarga.com](http://karakarga.com)      [info@karakarga.com](mailto:info@karakarga.com)  
[karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari)      [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari)  
[karakargayayin](https://www.twitter.com/karakargayayin)

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu,

Sokak No 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel: 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No: 48625



Destek Dukkan







## İÇİNDEKİLER

Önsöz .....	7
Kartalların Sarayı .....	11
Tufandan Kaçan Dev .....	23
Ergetz'in Peri Prensesi .....	31
Karman Çorman Bir Saray .....	63
Kırmızı Pabuçlar .....	73
Yıldızların Çocuğu .....	83
Abi Fresah'ın Ziyafeti .....	95
Dilenci Kral .....	107
Kedi ile Köpeğin Kavgası .....	115
Nehirdeki Bebek .....	123
Talmud'da Sinbad .....	131
Şmarık Prens .....	147
Bostanay'ın Öyküsü .....	159

<i>Çobanlıktan Krallığa</i> .....	169
<i>Büyülü Saray</i> .....	175
<i>Yüz Yıllık Uyku</i> .....	185
<i>Üç Günlük Kral</i> .....	193
<i>Bulutların Üstündeki Saray</i> .....	201
<i>Papa ile Satranç Oynayan Yaşlı</i> .....	213
<i>Kölenin Talihi</i> .....	225
<i>Denizdeki Cennet</i> .....	235
<i>Haham'ın Umacı</i> .....	245
<i>Peri Kurbağa</i> .....	253
<i>Kuledeki Prenses</i> .....	261



## ÖNSÖZ

Dünya üzerindeki bütün halkların kendi peri masalları, halk hikâyeleri ve efsaneleri içinde İbrani halk edebiyatı, kuşkusuz en zengin ve köklü olanlardan biri... İbrani halkının sözlü edebiyatını, masallarını, efsanelerini, ortaya çıktıkları topraklarda yüzyıllar boyunca varlığını sürdürmekle kalmamış, biçim değiştirerek, çeşitlenerek ve uyarlanarak nesilden nesile aktarılmış, zaman içinde doğdukları toprakların ötesine geçerek günümüze kadar gelmeyi başarmış kültür ürünleri olarak görebiliriz.

1881-1941 yılları arasında yaşamış olan gazeteci ve yazar Annie Gertrude Landa'nın "Naomi Teyze" mahlasıyla derlediği, çoğunluğu tarihi ve kutsal metinlere dayalı elimizdeki bu masallar ve efsaneler seçkisinde

dürüst ve erdemli bir hayat, temel bir motif olarak sürekli vurgulanıyor. Afrika topraklarından Orta Doğu'ya, Orta Asya'dan Avrupa'ya kadar, birçok halkın gelip geçtiği topraklarda inanışların, yaşayışların ve fikirlerin, nasıl tarih boyunca birbirlerine eklenerek, hep birlikte varlıklarını sürdürdükleri açıkça görülebiliyor.

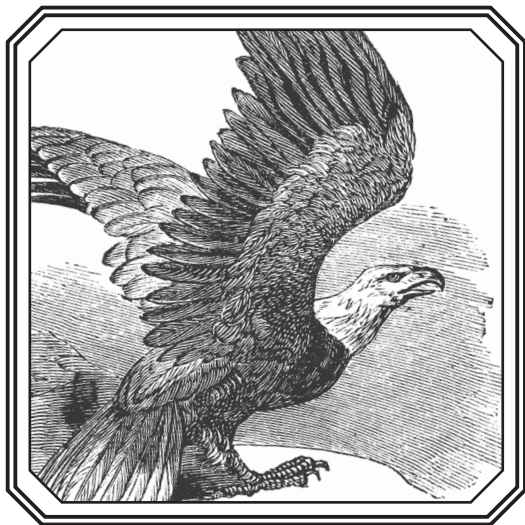
Yazılı İbrani geleneğinin ve edebiyatının en önemli kaynağı sayılan, ismi İbranice "lamad" (öğrenmek) kelimesinden türetilen, İbrani geleneklerini, efsanelerini ve dini metinlerini içeren Talmud ise, İbrani masal ve efsanelerinde de sıkça karşımıza çıkıyor.

Bu seçkide bulunan Kartalların Sarayı, Dilenci Kral, Kırmızı Pabuçlar ve Kedi ile Köpeğin Kavgası gibi masallar, fantastik öğeleri ön plana çıkararak erdem ve bilgeliğin önemi üzerine yoğunlaşırken, Nehirden Gelen Bebek, Papa ile Satranç Oynayan Yaşlı, Bulutların Üstündeki Saray gibi tarihi ve dini metinlere dayalı hikâyeler, anlatıldıkları dönemin çok kültürlü yapısını, siyasi ve toplumsal ortamını da bizlere aktarıyor. Yıldızların Çocuğu isimli hikâye ise dini bir anlatı ve bir efsane olarak İbrani kültürü dışındaki kültürlerde de yaygın olarak biliniyor, bugün çeşitli kültürlerde hâlâ anlatılıyor, sanat eserlerine ilham oluyor ve popülerliğini koruyor.

*Servin Sarıyer*









## KARTALLARIN SARAYI

**G**üneşin doğduğu toprakların doğusunda bütün günlerini ve neredeyse bütün gecelerini zevk ve sefa içinde geçiren bir kral yaşarmış. O zamanki bilgelerinin söylediklerine göre bu kralın ülkesi dünyanın kenarında duruyormuş, etrafı da tamamen denizlerle çevriliymiş. Burada yaşayanlar kendi topraklarını dünyanın geri kalanından ayıran büyük kayalıkların ötesinde ne olduğunu hiç merak etmezlermiş, hatta krallıkta olup bitenlerle bile ilgilenen neredeyse hiç kimse yokmuş.

Birçok insan da kralları gibi geleceği düşünmeden, amaçsız, boş hayatlar sürüyormuş. Kral, vatandaşlarını yönetme işini büyük bir angarya olarak

görüyor, insanların refahıyla ilgili önerilerin hemen hepsine yüz çeviriyor, divanındakilerin mührünü basması için getirdiği belgeleri hiç okumuyormuş. Bu belgeler ister okullarla, ister ticaret kanunları gibi kamu meseleleriyle ilgili olsun, bunlarla hiç ilgilenmiyormuş.

Ne zaman bir konuyla ilgilenmesi istense kral, “Beni uğraştırmayın. Divan üyeleri değil misiniz siz? Nasıl isterseniz öyle yapın,” diyormuş.

Sonra da ava gitmek için hazırlıklarına başlıyormuş, avcılık kralın en sevdiği şeymiş.

Ülkenin toprakları o kadar bereketliymiş ki, bir gün havaların kötüleşip ekinlerin zarar görebileceği, yiyecek kıtlığı çekilebileceği kimsenin aklına bile gelmezmiş. Bu yüzden de o güne kadar ambarlarındaki ürünleri korumak için hiçbir önlem almaya gerek duymamışlar. Ama bir süre sonra öyle bir kuraklık gelmiş ki, yaz boyunca hiç yağmur yağmamış, tarlalar susuzluktan kuruyup kalmış, o yazın arkasından gelen kış ise herkes için büyük bir felaket olmuş. Bütün krallık kıtlıkla karşı karşıya kalmış, insanlar ne yapacaklarını bilemez halde krala gittiklerinde, ondan da bir yardım görememişler. Aslında kral, halkın yaşadığı zorluğu tam olarak anlayamamış, bu yüzden de konuyu hafife almış.

“Ben çok büyük bir avcıyım,” demiş, “Gidip bir sürü hayvan avlar, halkımı beslerim.”

Ancak kuraklık yüzünden otlar ve ağaçlar kuruyunca, yiyecek bir şey bulamayan hayvanların sayısı da epey azalmış. Kral ormanlarda ne geyik bulabilmiş ne de bir kuş. Yine de durumun vahametini anlayamamış ve aklına gelenin çok iyi bir fikir olduğunu sanmış. “Gideyim, şu kayalıkların arkasındaki bilinmeyen yerlere bakayım. Orada kesin bereketli topraklar vardır. Hiçbir şey bulamasam bile yeni bir av macerası yaşamış olurum,” diye düşünmüş.

Böylece büyük bir keşif gezisi için hazırlıklar yapılmış, kral ve av arkadaşları kayalıkların ötesine geçecek bir yol bulmak üzere yola koyulmuşlar. Bu iş çok da zor olmamış, üçüncü gün kayalıkların tepelerindeki dik yamaçların arasında bir patika bulmuşlar ve kral o gün topraklarının ötesini ilk defa görmüş.

Burası gözün göremeyeceği kadar uçsuz bucaksız, kocaman ağaçların olduğu ormanlarla kaplı, eşsiz güzellikte bir yermiş. Avcılar dikkatlice kayalıklardan aşağı inerek bu bilinmeyen topraklara ilk kez ayak basmışlar.

Burada yaşayan kimse yok gibi görünüyormuş. Ormanda ne bir hayvan ne de bir kuş izi varmış. Ormanın sessizliğini bozan hiçbir şey olmadığı gibi, görünürde bir patika ya da bir yol da yokmuş. Avcılar daha önce buraya kimsenin ayak basmadığını anlamışlar. Bu ormanın içinde doğa bile uykuda gibiymiş. Ağaçların hepsi çok yaşlıymış, gövdeleri

zamanla tuhaf şekiller almış, yaprakları sanki yıllar önce büyümeyi bırakmış gibi sarı ve kurumuş.

Ormanın içinde yürümek de çok korkutucuymuş. Avcılar birbirlerinden uzaklaşmadan, tek sıra halinde yürüyorlarmış. Ancak, kral bu sıra dışı maceradan çok keyif aldığı için geri dönmemiş, dört gün boyunca yürümeye devam etmişler.

Derken orman bıçakla kesilmiş gibi aniden son bulmuş ve avcılar kendilerini içinden büyük bir derenin aktığı uçsuz bucaksız bir çölde bulmuşlar. Çok uzakta, tepelerinde şapka biçimli kayalıklar olan dağlar görünüyormuş. Bunlar her ne kadar kayaya benzese de, o kadar uzaktan kesin olarak anlamak mümkün değilmiş.

Vezir, “Su hayat belirtisidir,” demiş.

Böylece kral, dağın eteklerine kadar ilerlemeye karar vermiş. Irmağın içinde bir geçit bulmuşlar ve diğer tarafa geçtiklerinde dağların tepesindeki kayaları daha iyi görebilmişler. Şekilleri o kadar düzgünmüş ki, bunların sıradan kayalar olduğuna inanmak epey zormuş. Kral bunların, dağların tepelerine dikilmiş koca koca binalar olduklarından neredeyse eminmiş. Dağın eteklerine yaklaştıkça artık şüphesi kalmamış; zirvelerde gördüğü, muhakkak bir kasaba yahut bir saray olmalıymış. O gece dağın eteklerinde konaklayıp ertesi günün ilk ışıklarıyla tırmanışa geçmeye karar vermişler.

Sessiz sakin bir gece geçirmişler, sabah olduğunda dağın eteklerinden yukarı doğru çıkan bir patika karşılarında duruyormuş. Üstünü otlar ve kökler kaplamış olan patikanın çok uzun zamandır kullanılmadığı belliymiş. Zorlu bir tırmanışla yolun daha ancak yarısına gelebildiklerinde, günlerdir ilk defa bir canlıyla karşılaşmışlar.

Bu bir kartalmış. Dağın tepesinden aşağı doğru hızla uçarak avcıların tepesinde çığıllıklarla dönmeye başlamış, ancak saldırmak için bir hamle yapmamış.

Avcılar uzun ve zorlu bir yolun sonunda, nihayet zirveye varmışlar. Burası neredeyse her adımda devasa duvarları ve görkemli kuleleri olan, azametli binalarla kaplı, geniş bir ovaymış.

Kral; “Burası büyük bir kralın sarayı olmalı,” demiş.

Ama hiçbir yerde girişe benzeyen bir şey görünmüyormuş. Bütün günü binanın etrafını inceleyerek geçirmişler ancak ne bir kapı, ne bir pencere ne de gözle görülebilir bir açıklık varmış. Ertesi sabah içeri girebilmek için biraz daha uğraşmaya karar vermişler.

Ancak, ertesi sabah geri geldiklerinde de hiçbir sonuç elde edememişler. Sonunda, aralarından en maceraperest olanı, küçük kulelerden birinin tepesine tırmanıp burada bir kartal yuvası keşfetmiş. Yuvadaki kuşu dikkatlice koynuna koyup krala getirmiş. Kral, bilge adamlarından biri olan ve kuşdilini